

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(360)

22. posiedzenie
Komisji Rodziny i Polityki Społecznej
w dniu 5 sierpnia 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r. (druk senacki nr 225, druki sejmowe nr 658, 734).
2. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisanej w Warszawie dnia 2 kwietnia 2008 r. (druk senacki nr 226, druki sejmowe nr 659, 735).
3. Sprawy różne.

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 31)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Mieczysław Augustyn)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Otwieram posiedzenie.

Witam bardzo serdecznie na posiedzeniu Komisji Rodziny i Polityki Społecznej. Witam państwa senatorów.

Dzisiaj w porządku obrad mamy: rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą i rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi. Potem mamy punkt: sprawy różne. Bardzo proszę, żebyście państwo zostali, bo będziemy poruszać kilka istotnych kwestii.

Ponieważ jest to przedłożenie rządowe, proszę pana wiceministra Mleczkę o przedstawienie stanowiska rządu i treści tej ustawy.

Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Radosław Mleczko:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Argumentacja dotycząca zarówno umowy z Kanadą, jak i Stanami Zjednoczonymi została przedstawiona w bardzo obszerny sposób zarówno przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, jak i przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, więc chciałbym tylko pokrótce powiedzieć, że obydwie projekty tych umów: umowy z Kanadą i umowy ze Stanami Zjednoczonymi, które zostały podpisane 2 kwietnia, są realizacją polityki Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej związanej z koordynacją umów o zabezpieczeniu społecznym z krajami spoza Unii Europejskiej.

Dzięki tym umowom rozwiązujemy problemy zarówno w mikroskali, jak i makroskali. Na początku, przed rozpoczęciem takich negocjacji, staramy się dokonać pewnej diagnozy i szacunków, które określają, jak dużej grupy osób będą te umowy dotyczyły. Stąd wynika pewna kolejność w podpisywaniu umów. Ponieważ umowy ze Stanami Zjednoczonymi i z Kanadą uważaliśmy za priorytetowe, kontynuowaliśmy prace naszych poprzedników tak, żeby można było te umowy podpisać. Teraz wnosimy o przyjęcie ustaw umożliwiających ich ratyfikację. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Państwo senatorowie mają do dyspozycji opinię naszego Biura Legislacyjnego, którą otrzymali drogą elektroniczną. Niemniej, dla porządku, bardzo proszę o wskazanie jej istoty.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Agata Karwowska-Sokołowska:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Chcę powiedzieć, że obydwie ustawy ratyfikacyjne nie budzą uwag o charakterze legislacyjnym. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Rozpoczynamy dyskusję.

Czy państwo senatorowie mają jakieś uwagi, zapytania? Nie.

Panie Ministrze, ja mam pytanie, które nie dotyczy bezpośrednio tej kwestii. Państwo tłumaczycie, że rząd podejmuje tę kwestię dopiero teraz, jako że wcześniej był zaangażowany w koordynację systemów w Unii Europejskiej. Zatem rodzi się pytanie: ile jeszcze zamierzacie państwo podjąć tego rodzaju inicjatyw? Z jakimi krajami, w których mieszka liczna społeczność polska, nie mamy jeszcze podpisanych tego rodzaju umów?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Radosław Mleczko:**

Panie Przewodniczący, tak jak powiedziałem wcześniej, przygotowanie takiej umowy rozpoczyna się od oszacowania skali zjawiska i tego, w jak dużym stopniu i jak szybko powinniśmy się w to zaangażować. W tej chwili Polska wystąpiła z inicjatywą podjęcia takich rozmów z Ukrainą i Kazachstanem. Toczone są również prace związane z umowami z Australią i Koreą. W związku z pewnymi sygnałami, które otrzymujemy od ministerstwa pracy w Brazylii, podejmujemy również działania mające na celu oszacowanie skali tego zjawiska w tym kraju. I będziemy te prace kontynuować. Dziękuję.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Czy mamy podpisane tego rodzaju umowy z Ukrainą i Białorusią?)

Nie. Tego rodzaju umów nie mamy podpisanych z tymi dwoma krajami. Tak jak mówiłem, Polska wystąpiła z inicjatywą i złożyła stosowne pisma, mające na celu rozpoczęcie jednak takich negocjacji z Ukrainą.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Ponieważ nie ma pytań i ustawa nie budzi wątpliwości, przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa, pań i panów, senatorów jest za pozytywną opinią komisji o rządowym projekcie ustawy o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą? Proszę o podniesienie ręki. (5)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

5 senatorów było za, bo widziałem, że pan senator też podniósł rękę.

Jednogłośnie za. Dziękuję bardzo.

Podobna w intencji i treści...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę? A, przepraszam.

Kto z państwa senatorów chciałby zostać sprawozdawcą? Dawno nie był... No, nie wiem, może pan senator Kaleta. Czy zechciałby pan zostać sprawozdawcą?

(Senator Piotr Kaleta: Z największą przyjemnością, Panie Przewodniczący.)

Czy ktoś z państwa ma inną propozycję? Nie ma.

Pan senator Kaleta będzie sprawozdawcą tej ustawy.

Przechodzimy do punktu drugiego.

Proszę pana wiceministra Radosława Mleczkę o przedstawienie ustawy o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Radosław Mleczko:

Panie Przewodniczący, pragnę powiedzieć, że moją intencją było krótkie omówienie obu tych umów, albowiem są one analogiczne i wydaje mi się, że poprzednia wypowiedź wyczerpuje także...

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Odnosi się...)

...odnosi się również do tej umowy. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Poproszę o opinię Biuro Legislacyjne.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Agata Karwowska-Sokołowska:

Do tej ustawy ratyfikacyjnej również nie zgłaszam zastrzeżeń. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję uprzejmie.

Rozpoczynamy dyskusję.

Czy są uwagi do tej ustawy? Nie ma.

Zatem pozwolę sobie zapytać pana wiceministra: czy otrzymaliście państwo sygnał z USA, który dotarł do mnie i dotyczy spraw związanych z tą umową? Mianowicie pan Zbigniew Klosek ze Stanów Zjednoczonych informuje, że ta umowa nie reguluje nabrzmiałego problemu potrażeń – w wysokości nawet do 60% – jakich dokonuje Social

Security Administration, amerykański odpowiednik ZUS, z wypracowanych i należnych amerykańskich świadczeń emerytalnych obywatelom polsko-amerykańskim dlatego, że otrzymują emerytury w Polsce. Nie będę czytał tego pisma. My na tym etapie oczywiście nie mamy możliwości wprowadzenia zmian do tej ustawy, tylko zezwalamy prezydentowi na jej ratyfikację, nie wnikając w jej treść. Nie mamy chyba takiej możliwości, prawda... Niemniej pozwolę sobie przekazać panu wiceministrowi i państwu tę kwestię, żebyście później mogli się do niej odnieść, jeśli nie możecie tego zrobić teraz.

Proszę bardzo.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Radosław Mleczo:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

O ile mi wiadomo, akurat to pismo nie jest nam znane. Jednak chciałbym powiedzieć, że wszystkim tym umowom – poza analizami, tak je nazwijmy, w skali makro – towarzyszy właśnie analiza informacji otrzymywanych od obywateli polskich czy obywateli polskich mieszkających w innych krajach itd. W związku z tym bardzo dziękuję za ten sygnał. Jeśli mogę prosić jeszcze o dwa słowa komentarza panią naczelnik Barbarę Gross.

(Naczelnik Wydziału Koordynacji Wspólnotowej Dwustronnej w Zakresie Zabezpieczenia Społecznego w Departamencie Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Barbara Gross: Bardzo proszę.)

Bardzo proszę.

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Ale czy to ma być uregulowane?)

**Naczelnik Wydziału Koordynacji Wspólnotowej Dwustronnej
w Zakresie Zabezpieczenia Społecznego
w Departamencie Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Barbara Gross:**

To znaczy z tego, co pan tu przeczytał, wynika, że chodzi tu o ustawodawstwo amerykańskie...

(Głosy z sali: Tak.)

Ta umowa nie może mieć wpływu na ustawodawstwo amerykańskie, które przewiduje potrącenia świadczeń uzależnione od dochodów.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Jeśli państwo pozwolicie, nie będę rozwijał tego tematu. Postaram się wystąpić bezpośrednio do państwa z pismem o wyjaśnienia i ewentualnie Wysoka Komisja zajmie się tą kwestią w dalszych pracach.

Czy możemy przyjąć taki wniosek? Nie widzę sprzeciwu.

Wobec tego, że nie było zgłoszeń do dyskusji, proponuję przystąpić do głosowania.

Kto z państwa jest za pozytywną opinią komisji o ustawie o ratyfikacji Umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki? Proszę o podniesienie ręki. (5)

Wszyscy za.

Zatem nie pytam: kto jest przeciw, kto się wstrzymał od głosu.

Tak patrzę i chyba pan senator również...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Może pani senator?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Rozumiem.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak? Bardzo proszę. Sprawozdawcą będzie pan senator Kaleta.

Dziękujemy bardzo przedstawicielom ministerstwa.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Radosław Mleczko: Dziękuję bardzo.)

Witamy pana senatora Muchackiego, który przybył na punkt: sprawy różne.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Ale dzisiaj było posiedzenie Komisji Zdrowia, na którym pan senator był, tak że ma usprawiedliwienie.

(Rozmowy na sali)

Szanowni Państwo, ja miałbym prośbę, żeby członkowie komisji, w miarę możliwości, usiedli bliżej, żebyśmy nie wyglądali, jakbyśmy siedzieli tutaj tylko kątem, bo my jesteśmy tu gospodarzami. Bardzo proszę. Chciałbym państwa poinformować o kilku kwestiach.

W dniu 2 czerwca oraz w dniach 9 i 10 lipca, w związku z rozpoczęciem prezydencji, byłem z wizytą we Francji na posiedzeniu przewodniczących komisji polityki społecznej z wszystkich krajów Unii Europejskiej. Chciałbym państwa poinformować, że kończę tłumaczenie niektórych bardzo interesujących materiałów, które są w języku francuskim i w języku angielskim. Jak tylko skończę, to przekażę te materiały państwu, żebyście mogli się zorientować, czym żyje Europa.

Chcę powiedzieć tylko w skrócie. Pierwsza część... Okej, kolega musi już biec na posiedzenie drugiej komisji...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Zaraz kończymy. Pierwsza część dotyczyła sytuacji kobiet, głównie na rynku pracy w związku z wychowywaniem dzieci i ich dążeniem do równouprawnienia. Z przyjemnością stwierdzam, że w przeciwieństwie do posiedzenia zorganizowanego przez ONZ, które odbyło się w poprzedniej kadencji, nie podnoszono tutaj żadnych krytycznych uwag wobec Polski, a zastanawiano się nad konkretnymi sprawami: jak ułatwić kobietom pracę w okresie macierzyństwa.

Druga część posiedzenia dotyczyła przede wszystkim zmian demograficznych i związanych z tym perturbacji w polityce społecznej i polityce zdrowia. Żałowałem, że nie pojechał przedstawiciel Komisji Zdrowia. Mógł jechać senator i byłibyśmy w dwuosobowym składzie, bo wiele państw było reprezentowanych w takim składzie. Byli też przedstawiciele z tłumaczami. Ja znam w miarę język francuski, ale na poziomie kolokwialnym, więc musiałem się nieźle, że tak powiem, koncentrować, żeby zrozumieć, o co chodzi. W przyszłości będę nalegał jednak, żeby niezależnie od kosztów... Nasz kraj przecież nie jest biedniejszy niż, nie wiem, Litwa, Bułgaria czy Rumunia. A my pojechaliśmy bez tłumacza, w niepełnym składzie itd. To nie jest w porządku i myślę, że w przyszłości trzeba to zmienić.

Ostatnie dwie informacje dotyczą konferencji. Przypominam, że ustaliliśmy, iż konferencje mają charakter posiedzeń komisji. Najbliższa konferencja, naprawdę prestiżowa, odbędzie się 23 września w Sali Kolumnowej pod patronatem marszałka Borusewicza. Prosiłbym państwa, żebyście zapisali sobie w kalendarzu tę konferencję. Będzie ona poświęcona realizacji zasady pomocniczości w polskim życiu publicznym. Konferencja będzie miała charakter międzynarodowy, będą goście z Niemiec i z Wielkiej Brytanii. Chcę, abyście państwo skorzystali z tej okazji i byśmy razem mogli wypracować pewien instrument do oceniania ustaw. Konferencję organizujemy po to, ażeby później, w październiku, wypracować, podczas odrębnego seminarium, rekomendację do zmian ustawowych. A więc nie będzie to konferencja, która będzie polegać tylko na rozmowie, ale będziemy także zbierać wnioski, a następnie przygotujemy rekomendację do zmian ustawowych, które, mam nadzieję, Wysoka Komisja zechce podjąć, bo dotyczyć one będą szczególnie systemu zabezpieczenia społecznego.

Druga konferencja, na którą chciałbym państwa zaprosić – ona już nie ma charakteru obowiązkowego – odbędzie się chyba 7 października i będzie dotyczyć uniwersytetów trzeciego wieku. Przypominam to tym z państwa, którzy są tym tematem zainteresowani. Przypominam również – dostaniecie państwo informacje jeszcze e-mailami – że bardzo mile widziana jest państwa obecność i praca w Parlamentarnym Zespole do spraw Osób Starszych. Nie wszystkie osoby z naszej komisji chciały włączyć się w tę pracę, a sądzę, że jest to problematyka, która nas wszystkich interesuje. Następną okazją pojawi się 18 września, w pobliżu terminu prac naszej komisji, a więc nie będzie wymagało to dodatkowego wysiłku. Proszę zauważyć, że będziemy pracować od 18 do 23 września, najpierw jest seminarium, a potem jest konferencja. Bardzo państwa zachęcam. Będą jeszcze raz rozsyłane specjalne deklaracje.

Obecności. Szanowni Państwo, no, nie jest najlepiej z obecnościami na posiedzeniach komisji. Budzi to wątpliwości nie tylko moje, ale także...

(Głos z sali: Ale ostatnio poprawiło się.)

...Prezydium Senatu. Dlatego bardzo proszę o większą dyscyplinę. No, muszą być naprawdę ważne powody, które są zapisane w Regulaminie Senatu, a na pewno nie jakieś spotkania z jakąś grupą u siebie na terenie okręgu. Informuję, że nie będę usprawiedliwiał takich nieobecności, dlatego że plan naszych posiedzeń jest znany, więc spotkania z tego rodzaju ważnymi dla nas grupami muszą być dostosowane do planu posiedzeń. Tu jest nasza praca, tu jest nasze miejsce zatrudnienia, tu się zjawiamy w pierwszej kolejności, a tam niestety w drugiej. Każdy z nas musi odrzucać bardzo wiele różnych zaproszeń, ponieważ ma do wykonania pracę.

Na koniec chciałbym państwa poinformować z radością, że nasze grudniowe posiedzenie, dotyczące warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej, zakończyło się sukcesem. Obietnice, że będzie zmieniona ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zostały spełnione. Co więcej, ustawa ta będzie projektem senatorów, a dodatkowo ma już swój numer i niedługo będzie przedmiotem obrad naszej komisji. Uwzględnia ona wszystkie wnioski zgłoszone przez państwa senatorów w czasie żywej, jak pamiętacie, dyskusji, a także to, co zgłaszali przedstawiciele warsztatów terapii zajęciowej i przedstawiciele zakładów aktywności zawodowej. Tak sobie wyobrażam naszą pracę: robimy spotkanie tematyczne, formułujemy wnioski, a na końcu przygotowujemy ustawę, która jest niekontrowersyjna w przeciwieństwie do ustaw – przepraszam, że zrobię tu trochę

uszczypliwą uwagę na temat tego, co za chwilę się będzie działo – które dzisiaj jeszcze będziemy omawiać razem z Komisją Ustawodawczą. Ta ustawa jest akurat uzgodniona zarówno z PFRON, jak i z ministerstwem i z zainteresowanymi środowiskami. Dzięki temu nie powinna budzić ona kontrowersji, o których państwo mogliście przeczytać albo będziecie mogli przeczytać w materiałach, które jeszcze będą rozdawane. Mówimy wciąż o projektach senackich.

No, bardzo proszę państwa, żebyście weszli na stronę internetową komisji, bo tam są...

(Głos z sali: Są pakiety, ale...)

Są pakiety, których państwo nie dostaliście drogą e-mailową. Jest tak duża liczba uwag krytycznych, zarówno ze środowisk jak i z resortów, że myślę, że państwo poprzecie mój wniosek, który chcę złożyć dzisiaj podczas posiedzenia Komisji Ustawodawczej, do Prezydium Senatu, ażeby jednak inicjatywy, także te dotyczące implementacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, podejmowane były, owszem, przez Komisję Ustawodawczą, ale wspólnie z komisją branżową. Inaczej będzie tak, że potem będziemy postawieni w dwuznacznej sytuacji wobec koleżanek i kolegów, i będziemy mieć uwagi rodzaju: jak oni mogli wymyślić coś takiego, a my dowiadujemy się o tym za późno, żeby móc wpłynąć na kształt przepisów. Dlatego, jeżeli nie będzie głosów sprzeciwu, to uznam, że mogę później zgłosić wniosek na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej w naszym wspólnym imieniu, żebyśmy nie byli zaskakiwani, że świadczeniami rodzinnymi zajmuje się Komisja Ustawodawcza, kodeksem pracy zajmuje się Komisja Ustawodawcza. No, i to nie jest oczywiście kwestionowane pod względem prawnym, to jest oczywiście kwestionowane pod względem merytorycznym. Dlatego uważam, że powinniśmy zareagować.

Przekazuję jeszcze raz państwu – bo prosił o to pan senator – usprawiedliwienie nieobecności pana senatora Jana Rulewskiego, który jest w tej chwili na obradach Rady Ochrony Pracy w budynku obok.

Czy są z państwa strony jeszcze jakieś zapytania, sprawy do poruszenia? Jeśli nie, to życzę dzisiaj wytrwałości. Zwracam też państwa uwagę na to, że sporo ustaw, które wchodzi do porządku obrad najbliższego posiedzenia Senatu, nas dotyczy. Tak że liczę na państwa obecność na sali posiedzeń. Dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, już przypominam: godzina 14.00, sala nr 182, godziny: 14,30 i 15.00.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ale obawiam się, że to wszystko odbędzie się z poślizgiem. Ze względu na krytyczne uwagi, należy się liczyć z tym, Drodzy Państwo, że wszystkie posiedzenia się poprzesuwać. Dziękuję bardzo. Do zobaczenia.

(Rozmowy na sali)

Ach, jeszcze jedna ważna sprawa. Zostańcie państwo jeszcze.

Będąc w Paryżu...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Byłem także u naszego ambasadora, który najpierw pisemnie, a potem podczas spotkania obiecał, że pod koniec roku rozpocznie rozmowy z Senatem o współpracy w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, zwłaszcza polityki rodzinnej, między komisjami Senatu Francji i naszą komisją. Jest to wstępnie uzgodnione z panem marszałkiem. W każdym razie być może przedstawiciele komisji będą mogli się udać do Fran-

cji. Ponieważ jesteśmy małym gronem, zabiegam o to, żebyśmy wszyscy mogli pojechać i zapoznać się z polityką rodzinną we Francji, gdyż przy różnych zastrzeżeniach, które można mieć do niektórych zapisów, jest to polityka najskuteczniejsza. Wskaźnik przyrostu naturalnego we Francji jest najwyższy w Europie i obecnie wynosi 1,9‰, a wynosił już nawet 2,0‰, czyli blisko poziomu zastępowalności. A jak mówimy o...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

A skoro już mówimy o współpracy zagranicznej, to wysłane zostało pismo również do Rosji, do pani przewodniczącej komisji odpowiadającej naszej komisji i prawdopodobnie szykuje się też wyjazd na wschód, kto wie, czy nie jesienią tego roku. Tamten wyjazd prawdopodobnie będzie na wiosnę przyszłego roku.

Chciałbym państwa poinformować, że nie śpię w tej sprawie i że staram się, żeby posiedzenia naszej komisji dużo wносиły i trochę nas wzbogacały.

Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 11 minut 56)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851